

Sivistys- ja hyvinvointitoimen palvelut

TOIMINNALLISET VALTUUSTOTASON TAVOITTEET VASTUUALUEITTAIN SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT

Tehtävän nimi:
SIVISTYS/ HALLINTO- JA LAUTAKUNTAPALVELUT

Vastuhenkilö: Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Sivistys- ja hyvinvointitoimen hallinto ohjaa toimialaa kohti kuntastrategiassa määriteltyjä tavoitteita. Tavoitteena on tuottaa sivistys- ja vapaa-ajan palveluita kustannustehokkaasti sekä edistää niiden avulla kuntalaisten hyvinvointia. Hallinto- ja lautakuntapalveluiden osalta pääpaino on kuntalaisten hyvinvointiin liittyvien suunnitelmien työstämisessä ja seurannassa sekä yhteistyökumppanien toiminnan toteutumisen seurannassa.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.1 Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämässä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	Toimialan edustajat osallistuvat hyvinvointialueen terveyttä edistävien toimielimien toimintaan ja yhteensovittavat maakunnallisia tavoitteita kunnan eri suunnitelmiin. Kunnallisten ja maakunnallisten hyvinvointisuunnitelmien tavoitteiden yhteensovittaminen on osoitettavissa konkreettisesti kunnan suunnitelmissa.	
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Toimialan valmiussuunnitelma ja sen yksikkökohtaiset alasuunnitelmat päivitetään vuoden 2024 aikana.	
1.3 Tuemme lähiyhteisöllisyyttä ja ehkäisemme yksinäisyyttä sekä syrjäytymistä. Edistämme kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden sekä kyläyhteisöjen osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia.	Edistämme kuntalaisten keskinäistä yhteistyötä ja osallisuutta ottamalla siihen liittyviä konkreettisia tavoitteita hyvinvointisuunnitelmaan.	
1.4 Huolehdimme yhdistysten ja järjestöjen toimintaedellytyksistä. Tuemme ja arvostamme vapaaehtoistyötä. Kannustamme omaehtoiseen ja asukaslähtöiseen kunnan kehittämiseen	Järjestöjä tuetaan sivistys- ja hyvinvointilautakunnan myöntämin avustuksin. Järjestöavustuksiin kohdenneet varat käytetään kokonaisuudessaan.	
1.5 Kehitämme Kangasniemeä ikäystävällisenä kuntana yhteistyössä uuden hyvinvointialueen kanssa.	Ikääntyvän väestön uusi suunnitelma otetaan käyttöön ja arvioidaan suunnitelman toteutumista.	

1.7 Pidämme huolta siitä, että Kangasniemen lukio on ajanmukainen houkutteleva oppilaitos, joka kehittyi edelleen.	Lukion toimintaedellytyksiä sekä vetovoimaisuutta pyritään lisäämään toimintoja kehittämällä sekä aktiivisella markkinoinnilla.	
---	---	--

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Sivistys- ja hyvinvointitoimen hallinto huolehtii palveluverkon vuosittaisesta seurannasta. Palveluverkkoa tarkastellaan ja kehitetään suhteessa palvelujen tarpeeseen. Asia todentuu lautakunnan päätöksenteossa.	
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Sivistys- ja hyvinvointitoimen hallinnossa kiinnitetään huomiota ilmasto-ohjelman edellyttämiin toimenpiteisiin. Hallinnossa mahdollistetaan osittainen etätö ja suositaan etäkokouksia ja -koulutuksia muille paikkakunnille matkustamisen sijasta. Asia todentuu matkalaskutuksessa.	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Kansainvälisen tilanteen kiristyminen siten, että toiminnan painopisteitä joudutaan muuttamaan akuutisti eikä suunnitelmien yksilöityjä tavoitteita ole mahdollista saavuttaa. Virus pandemian paheneminen niin, että toimintaa ei voida järjestää normaalilla tavalla

Sivistys- ja hyvinvointi/Hallinto- ja lautakuntapalvelut				
Suoritteet/tunnusluvut	TP2022	TA2023	TAE24	Muutos TA23/24
Seutuopiston opetustunnit	3989	4800	4800	0
Musiikkiopiston oppilaat	45	50	46	-4
Avustukset yhteisöille, €	63020	40000	40000	0

Sisäiset ja ulkoiset	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	Ero-%	Ero	Tilinpäätös 2022
00030102 SIVLA/HALLINTO- JA LTK-PALVELUT 2021-					
Toimintatuotot	98500	163500	66 %	65000	191097
Toimintakulut	-1005570	-1009750	0 %	-4180	-1238276
YHTEENSÄ	-907070	-846250	7 %	60820	-1047179

Tehtävän nimi:
VARHAISKASVATUS

Vastuhenkilö:
Varhaiskasvatusjohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Varhaiskasvatuksen keskeinen tehtävä on kehittää kunnan toteuttamaa varhaiskasvatusta huomioiden varhaiskasvatussuunnitelma sekä kuntastrategian mukaiset tavoitteet lapsiperheiden palveluiden järjestämisessä sekä kirkonkylällä että haja-asutusalueella. Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja ryhmäperhepäiväkodissa.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tarkoituksena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia.

Mikäli Koittilan ryhmäperhepäivähoitoon (Mörrimöykyn kolo) ilmoittautuu määräaikaan 1.4.2024 mennessä alle 7 kokopäiväisessä hoidossa olevaa alle kouluikäistä (0-5 v) lasta, joiden hoitotarve alkaisi viimeistään elokuussa 2024, kyseinen yksikkö lakkautetaan 1.8.2024 alkaen. Kokopäiväisellä hoidolla tarkoitetaan hoitoaikasopimuksia, joiden laajuus on 110 t/kk tai 151 t/kk. Osa-aikainen lapsi vastaa laskennallisesti puolikasta lasta (varhaiskasvatuslaki).

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.1. Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämisessä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	Varhaiskasvatus tekee aktiivista yhteistyötä hyvinvointialueen toimijoiden kanssa, yhteisiä toimintamalleja kehittäen. Varhaiskasvatus järjestää yhteistyössä Eloisan kanssa koulutustilaisuuden varhaiskasvatuksen henkilökunnalle lapsiperheiden tuen saannin edistämiseksi.	
1.2. Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin.	Pelastussuunnitelmat pidetään ajan tasalla kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä ja ne käydään henkilökunnan kanssa läpi. Työntekijät todentavat tutustuneensa yksikkönsä pelastussuunnitelmaan allekirjoittamalla suunnitelman. Kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä järjestetään poistumisharjoitukset.	
1.3. Tuemme lähiyhteisöllisyyttä ja ehkäisemme yksinäisyyttä sekä syrjäytymistä. Edistämme kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden sekä kyläyhteisöjen osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia	Varhaiskasvatus järjestää perhekahvila-toimintaa lapsiperheille yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Varhaiskasvatus toteuttaa perhekahvilassa kaikille avoimen keskustelutilaisuuden varhaiskasvatuksen toiminnasta ja varhaiskasvatukseen hakemisesta kevät- ja syyskauden alussa. Tilaisuudessa kuullaan ja kerätään lapsiperheiden toiveita.	
1.8. Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja keskustelevaa toiminta- ja johtamiskulttuuria. Huolehdimme kunnan työyhteisön hyvinvoinnista, kehitämme ja tuemme työyhteisötaitoja sekä panostamme henkilöstön yhdenvertaisuuteen	Varhaiskasvatuksen esihenkilöt järjestävät kolme kertaa kevät- ja syyskaudella "kuulumisvartit" kaikkien lapsiryhmien tiiminvetäjien kanssa.	

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.7. Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä.	Kaikissa varhaiskasvatusyksiköissä toimii kierrätysvastaava, joka huolehtii ja opastaa muuta henkilökuntaa kierrätykseen liittyvissä asioissa ja viestii esihenkilölle mahdollisista puutteista kierrätyksessä.	
3.8. Huomiomme kunnan omassa toiminnassa luonnon monimuotoisuuden merkityksen paitsi luonnon itseisarvon näkökulmasta myös virkistystoiminnan ja alueen vetovoiman kannalta	Kaikki varhaiskasvatusryhmät toteuttavat retkiä lähiluontoon vähintään kerran kuukaudessa. Lähiluonnon tarjoamia ulkoilu- ja liikuntamahdollisuuksia hyödynnetään monipuolisesti ympäri vuoden.	
3.11. Panostamme kuntamarkkinoinnissa digitaaliseen ja monikanavaisen viestintään sekä omaleimaiseen sisällön tuotantoon.	Varhaiskasvatus näkyy ja viestii positiivisesti ulospäin sosiaalisessa mediassa. Yhteistyössä henkilökunnan kanssa kehitetään varhaiskasvatuksen näkyvyyttä ja aktiivista viestintää. Varhaiskasvatus ottaa käyttöönsä vähintään yhden sosiaalisen median viestintäkanavan, perehtyen ja sitoutuen tietoturvalliseen viestintään.	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Henkilöstöressurssien vaihtelut.

Varhaiskasvatus 2024				
Suoritteet/tunnusluvut	TP2022	TA2023	TAE24	Muutos TA23/24
Läsnäolopäivät, kokopäiväiset				
Päiväkodit	13983	14000	17670	3670
Perhepäivähoito	2139	2300	2470	170
Läsnäolopäivät, osapäiväiset				
Päiväkodit	7087	6500	6650	150
Perhepäivähoito	343	800	570	-230
Kunnassa 0-6 v lapsia 31.10.23	195	190	165	-25
Lapsia hoitoaikaperusteinen	167	165	144	-21
Lapsia subjektiivinen oikeus	0	0	0	0
Lapsia yht.	167	165	144	-21
Lapset/kotihoidon tuki	23	20	18	-2
Lapset/yks. hoidon tuki	0	0	1	1
Joustava/osittainen tuki	6	5	7	2
Toimintakate/lapsi	12056	16018		

Sisäiset ja ulkoiset	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	Ero-%	Ero	Tilinpäätös 2022
00030502 VARHAISKASVATUS 2021-					
Toimintatuotot	267436	140000	-48 %	-127436	368546
Toimintakulut	-2910376	-2926491	-1 %	-16115	-2381976
YHTEENSÄ	-2642940	-2786491	-5 %	-143551	-2013430

Tehtävän nimi:
OPETUS/ALAKOULUT

Vastuuhenkilöt: alakoulujen rehtori

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Alakouluissa toteutetaan tasalaatuisesti opetussuunnitelman mukaista opetusta sekä kyläkouluissa että kirkonkylän kouluissa. Erityisen tuen toteuttamiseksi kaikissa kouluissa järjestetään laaja-alaista erityisopetusta. Luokkamuotoista erityisopetusta järjestetään Beckerin koulussa. Alaluokkien oppilaille tarjotaan iltapäivätoimintaa niissä kouluissa, joissa hakijoita on riittävästi, ja kaikilla kouluilla pyritään järjestämään kerhotoimintaa koulupäivien yhteydessä. Alakoulujen oppilashuoltotyö järjestetään yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.1 Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämisessä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	Alakouluissa edistetään liikunnallisuutta ja tuetaan yhdessä tekemistä yhteistyössä hyvinvointialueen oppilashuollon henkilöstön kanssa. Alakoulut toteuttavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyen vuonna 2024 liikuntahaasteen, johon osallistuvien lapsien ja aikuisten määrä sekä liikkeiden määrä tilastoidaan.	
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Alakouluissa rakennetaan luottamusta eri toimijaryhmien välille kaikissa vuorovaikutustilanteissa, jotta toiminta myös häiriötilanteissa sujuisi jouhevasti. Lukuvuosikyselyä päivitetään mittaamaan, miten luottamuksen rakentaminen on onnistunut.	
1.3 Tuemme lähiyhteisöllisyyttä ja ehkäisemme yksinäisyyttä sekä syrjäytymistä. Edistämme kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden sekä kyläyhteisöjen osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia.	Alakouluissa aloitetaan yhteisöllisyyttä tukeva ikäihmisen osallistaminen koulujen toimintaan. Oppilaiden osalta oppilasagenttitoiminta eri luokka-asteiden välillä jatkuu. Ikäihmisten osallistaminen koulun toimintaan ja oppilasagenttitoiminta kirjataan koulujen lukuvuosisuunnitelmiin ja toiminta raportoidaan lukuvuosikertomuksessa.	
1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Alakouluissa pyritään laadukkaaseen ja innostavaan perusopetukseen. Oppilaiden saattamiseen yli nivelvaiheiden kiinnitetään erityistä huomiota. Koulujen toimintaa arvioivia lukuvuosikyselyitä päivitetään siten, että opetuksen innostavuuteen ja nivelvaiheisiin kiinnitetään aiempaa enemmän huomiota.	

1.8 Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja keskustelevaa toiminta- ja johtamiskulttuuria. Huolehdimme kunnan työyhteisön hyvinvoinnista, kehitämme ja tuemme työyhteisötaitoja sekä panostamme henkilöstön yhdenvertaisuuteen.	Toimintakulttuurin kehittämisessä kiinnitetään huomiota luottamuksen rakentamiseen esimerkiksi kiireettömyyteen pyrkimällä. Asia todentuu työhyvinvointikyselyissä.	
---	---	--

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
2.3 Pidämme yritysten tarpeiden tunnistamista ensiarvoisen tärkeänä kunnan kehittämisen kannalta. Ylläpidämme säännöllistä vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä.	Alakouluissa luodaan yhteyksiä paikallisiin yrityksiin. Asia kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan.	

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Alakouluissa kiinnitetään huomiota ruokahävikin määrän vähentämiseen osana ilmasto-ohjelmaa. Asia ja toimenpiteet kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan.	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Koronavirusepidemian jatkumisen aiheuttamat vaikutukset kouluuyhteisöjen hyvinvointiin, tilojen riittävyyteen liittyvät kysymykset etenkin Kalliolan koulussa.

Alakoulut 2024				
Suoritteet/tunnusluvut	TP2022	TA2023	TAE24	Muutos TA23/24
Oppilaat/alakoulut	296	283	278	-5
josta esioppilaat	33	33	35	2
toimintakate/oppilas	9637	10126		
Tuntikehys	577	556	639	83
Keskimääräinen ryhmäkoko		16,69	16,05	-0,64

Sisäiset ja ulkoiset	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	Ero-%	Ero	Tilinpäätös 2022
00030202 ALAKOULUT 2021-					
Toimintatuotot	16000	16000	0%	0	24738
Toimintakulut	-2904251	-2882055	1%	22196	-2877527
YHTEENSÄ	-2888251	-2866055	1%	22196	-2852788

Tehtävän nimi:
OPETUS/YLÄKOULU

Vastuuhenkilöt: lukion- ja yläkoulun rehtori

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kankaisten koulussa järjestetään perusopetuksen vuosiluokkien 7. - 9. opetussuunnitelman mukaista opetusta. Yleisopetuksen lisäksi Kankaisten koulussa järjestetään laaja-alaista erityisopetusta sekä luokkamuotoista erityisopetusta. Opinto-ohjauksella pyritään löytämään kullekin koulunsa päättävälle nuorelle sopiva jatko-opiskelupaikka toisen asteen koulutuksessa. Kankaisten koulussa järjestetään koulupäivien yhteydessä kerhotoimintaa. Yläkoulun oppilashuoltotyö järjestetään yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.1 Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämisessä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	Terveyden edistämiseen liittyviä asioita mitataan kouluviihtyvyyksikyselyssä ja valtakunnallisella kouluterveyskyselyllä. Konkreettisenä esimerkkinä kunnan ulkopuolisten tukijaksojen määrän väheneminen.	
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Palo- ja turvallisuusharjoitusten toteutuminen todetaan lukuvuosisuunnitelman arvioinnin yhteydessä.	
1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Kouluissa järjestetään säännöllisesti terveys- ja turvallisuustarkastukset. Opintojen edistymistä sekä perusopetuksesta valmistumista seurataan.	

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
2.3 Pidämme yritysten tarpeiden tunnistamista ensiarvoisen tärkeänä kunnan kehittämisen kannalta. Ylläpidämme säännöllistä vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä.	Koulussa järjestetään yrittäjien ja vierailijoiden käyntejä oppitunneilla. Yrittäjyyteen ja taloustaitoon liittyviä valinnaiskursseja toteutetaan valintojen perusteella.	

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Kestävän kehityksen periaatteiden, kierrätyksen ja lajittelun toteuttaminen opetuksessa. Kimppakyyditykset työmatkoilla sekä siirtymiset oppitunneille lihasvoimin.	
3.10 Kehitämme omaleimaisia ja vetovoimaisia luontoon ja kulttuurin perustuvia aktiviteetteja, tapahtumia sekä elämispalveluja yhteistyössä matkailuyritysten ja muiden sidosryhmien kanssa.	Hyvinvointi- ja liikuntatapahtumat koulupäivinä, kuten frisbeegolf-turnaukset, kalastuspäivät ja opintoretket metsä- ja muussa luontoympäristössä.	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Opiskeluhuollon ja sosiaalitoimen henkilöitä ei resursoida riittävästi Kangasniemelle uudella hyvinvointialueella. Kunnan teknisen toimen henkilöstö ei osallistu kouluyksiköiden henkilöstön turvakävelykiertoille. Rehtorilla eikä opetushenkilöstöllä ole kulkuoikeutta talotekniikan ohjaustiloihin ja veden katkaisuun.

Yläkoulu 2024				
Suoritteet/tunnusluvut	TP2022	TA2023	TAE24	Muutos TA23/24
Oppilaat/yläkoulu	156	137	144	
Toimintakate/oppilas	13302	14825	14020	
Tuntikehys/vvvt	11500		11500	
Kuljetusoppilaat	87	79	78	
Vieraskuntalaiset	0	0	0	

Sisäiset ja ulkoiset	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	Ero-%	Ero	Tilinpäätös 2022
00030302 YLÄKOULU 2021-					
Toimintatuotot	0	0	0%	0	8357
Toimintakulut	-2030985	-1932686	5%	98299	-2083534
YHTEENSÄ	-2030985	-1932686	5%	98299	-2075177

Tehtävän nimi:
OPETUS/LUKIO

Vastuhenkilöt: lukion- ja yläkoulun rehtori

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kangasniemen lukiossa tarjotaan lukiolain mukaista lukiokoulutusta. Kangasniemen lukio on yleislukio, joka tarjoaa hyvän oppimisympäristön ja mahdollisuuden suorittaa monipuoliset lukio-opinnot kotipaikkakunnalla. Lukiolla on hyvät yhteydet muihin alueen lukioihin ja korkeakouluihin. Lukiossamme tehdään yritysyhteistyötä ja tarjotaan mahdollisuus kansainvälisyystoimintaan. Lukion opiskelijoille on tarjolla erityisopetusta, tukea ja opinto-ohjausta, joka auttaa jokaista opiskelijaa hakeutumaan itselleen sopivalle uralle / jatko-opintopaikkaan. Lukion opiskelijahuolto toteutetaan yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.1 Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämisessä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	Opiskeluhoitopalvelut ovat opiskelijoiden saatavilla. Kouluviihtyvyyys. Alakysely ja valtakunnallinen kouluterveyskysely mittaavat toteutumista.	
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Palo- ja turvallisuusharjoitusten toteutuminen toimintasuunnitelman arvioinnin yhteydessä.	
1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Terveys- ja turvallisuustarkastukset oppimisympäristöissä. Opintojen edistymisen ajantasainen seuraaminen sekä riittävä resurssointi opetuksen järjestämiseksi oppilasaines huomioon ottaen. Ylioppilastutkinnon suorittaneiden määrä.	
1.7 Pidämme huolta siitä, että Kangasniemen lukio on ajanmukainen houkutteleva oppilaitos, joka kehittyy edelleen.	Lukion vuosisuunnitelmaan asetetaan ajanmukaiset toiminnallisten tavoitteet, joiden toteutumista arvioidaan lukuvuosikertomuksessa. Lukion opiskelijamäärä ei laske.	
1.8 Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja keskustelevaa toiminta- ja johtamiskulttuuria. Huolehdimme kunnan työyhteisön hyvinvoinnista, kehitämme ja tuemme työyhteisötaitoja sekä panostamme henkilöstön yhdenvertaisuuteen.	Työnantajan järjestämään työhyvinvointikyselyyn osallistumiseen kannustetaan, koulussa järjestetään tiimi- ja yksilökehityskeskusteluja. Terveysten- ja turvallisuuden liittyvien tarkastuskierrosten koonneissa todettujen riskien poistamista seurataan.	

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
2.3 Pidämme yritysten tarpeiden tunnistamista ensiarvoisen tärkeänä kunnan kehittämisen kannalta. Ylläpidämme säännöllistä vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä.	Yrittäjyys - ja taloustaito kurssien ja valinnaismoduulien toteutuminen. Yrittäjien ja vierailijoiden käynnit oppitunneilla. Opiskelijoiden tet-jaksot paikallisissa yrityksissä.	

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Kestävän kehityksen periaatteiden, kierrätyksen ja lajittelun toteuttaminen opetuksessa. Kimppakyyditykset työmatkoilla sekä siirtymiset oppitunneille lihasvoimin.	
3.10 Kehitämme omaleimaisia ja vetovoimaisia luontoon ja kulttuurin perustuvia aktiviteetteja, tapahtumia sekä elämyspalveluja yhteistyössä matkailuyritysten ja muiden sidosryhmien kanssa.	Hyvinvointi- ja liikuntatapahtumat koulupäivinä, kuten frisbeegolf turnaukset, kalastuspäivät ja opintoretket metsä- ja luontoympäristössä. Kirjattuina lukuvuosi – ja toimintasuunnitelmiin ja arviointi lukuvuoden päätteeksi.	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Riittävät opiskeluhuollon palvelut ja yleinen valtakunnallinen terveystilanne.

Lukio 2024				
Suoritteet/tunnusluvut	TP2022	TA2023	TAE24	Muutos TA23/24
Oppilaat/lukio	77	86	85	-1
Toimintakate/oppilas	11261	11508	11644	136
Tuntikehys/vvvt	3200	3300	3250	-50
Kuljetusoppilaat	32	25	41	16
Vieraskuntalaiset	0	4	4	0

Sisäiset ja ulkoiset	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	Ero-%	Ero	Tilinpäätös 2022
00030402 LUKIO 2021-					
Toimintatuotot	30000	30000	0 %	0	27505
Toimintakulut	-1019724	-1043865	-2 %	-24141	-894611
YHTEENSÄ	-989724	-1013865	-2 %	-24141	-867106

Tehtävän nimi:**HYVINVOINTI JA VAPAA-AIKA****Vastuhenkilöt: Kirjastonjohtaja****Palvelusuunnitelman kuvaus:**

Vapaa-aikatoimi käsittää kirjastotoimen, liikuntatoimen, nuorisotoimen ja kulttuuritoimen.

Kirjasto tuottaa kuntalaisille monipuolisia kirjastopalveluita. Kirjaston toiminta on monipuolista ja eri ikäryhmiä osallistavaa. Kirjasto mahdollistaa myös omatoimikäytön lukusalin osalta. Kirjaston hanketoiminnalla pyritään systemaattisesti edistämään paikkakuntalaisten monipuolista lukuharrastusta ja monipuolistamaan kirjaston toimintaa kattuen kaikki ikä- ja käyttäjäryhmät.

Kulttuuritoimi huolehtii, että kunnassa on tarjolla monipuolista kulttuuritarjontaa sekä kulttuurin harrastusmahdollisuuksia eri ikäryhmille uuden kuntastrategia mukaisesti, jossa kulttuuri nähdään osana laajempaa hyvinvointi- ja asumisviihtyvyykokonaisuutta.

Nuorisotoimi tarjoaa kunnan nuorille monipuolista ohjattua toimintaa. Tavoitteena on tavoittaa paikkakunnan nuoret ja ohjata heitä harrastusten ja toiminnan pariin sekä tehdä päihteidenvastaista työtä. Nuorisotoimeen kuuluvat myös etsivä nuorisotyö ja erityisnuorisotyö, joiden tehtävänä on löytää ja ohjata syrjäytymisvaarassa olevia nuoria opiskelemaan sekä auttaa heitä työllistymään ja löytämään oman urapolkunsaa. Etsivä nuorisotyö sekä erityisnuorisotyö on toteutettu osaltaan hankkeiden avulla.

Liikuntapalveluiden keskeinen tavoite on kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ylläpitämällä turvallisia ja hyviä liikuntapaikkoja sekä tarjoamalla ohjattua opastusta liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi. Liikuntatoimi järjestää lapsille ja nuorille suunnattua ohjattua toimintaa leirien ja retkien muodossa. Hanketoiminnalla pyritään saamaan käyntiin hankkeita, jotka saavat aikaan ohjattua käytännön toimintaa. Toiminnan näkökulma on ennen kaikkea ennaltaehkäisevän hyvinvoinnin kehittämisessä, unohtamatta kilpaurheiluun tähtäävää toimintaa.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Pelastussuunnitelmat pidetään ajan tasalla ja ne käydään henkilökunnan kanssa läpi.	
1.3 Tuemme lähiyhteisöllisyyttä ja ehkäisemme yksinäisyyttä sekä syrjäytymistä. Edistämme kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden sekä kyläyhteisöjen osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia.	Kirjaston aukioloajat ja kävijämäärät. Kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden osallistaminen avointen keskustelutilaisuuksien ja muiden vaikuttamiskanavien kautta. Perusnuorisotyössä ja nuorisovaltuuston toiminnassa osallistetaan nuoria koko ajan.	
1.4 Huolehdimme yhdistysten ja järjestöjen toimintaedellytyksistä. Tuemme ja arvostamme vapaaehtoistyötä. Kannustamme omaehtoiseen ja asukaslähtöiseen kunnan kehittämiseen	Toiminta- ja kohdeavustukset.	
1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Nuorisotilan säännölliset aukiolopäivät / tunnit, toimintaan osallistuvien nuorten määrä. Koulunuorisotyöhön käytetty aika ja siihen osallistuneiden määrä. Kirjaston järjestämät oppitunnit ja varhaiskasvatuksen tuokioiden määrä ja niihin osallistuneiden määrä.	
1.7 Pidämme huolta siitä, että Kangasniemen lukio on ajanmukainen houkutteleva oppilaitos, joka kehittyy edelleen.	Lukion koulunuorisotyö käytetty aika ja osallistuneiden määrä.	
1.8 Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja keskustelevaa toiminta- ja johtamiskulttuuria. Huolehdimme kunnan työyhteisön hyvinvoinnista, kehitämme ja tuemme työyhteisötaitoja sekä panostamme henkilöstön yhdenvertaisuuteen.	Työyhteisöille koulutusta ja säännölliset työyhteisöpalaverit.	
1.9 Aktivoimme kuntalaisia harrastustoimintaan. Kehitämme kuntalaislähtöisesti eri väestöryhmille kohdennettuja innostavia ja helposti saavutettavia kulttuuritapahtumia ja vapaa-ajanpalveluja	Liikunnan ohjauksen määrä ja liikuntapaikkojen käyttöaste / kävijämäärä. Nuorisotoimen järjestämät tapahtumat ja niiden kävijämäärät. Kirjaston tapahtumat ja kävijämäärät. Hanketoiminnan ylläpitäminen kuntalaisten osallisuuden ja hyvinvoinnin tukemiseksi. Kulttuuritoimen tapahtumat ja kävijämäärät. Elokvateatteri Kangastuksen näytösmäärät ja kävijämäärät.	

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
2.3 Pidämme yritysten tarpeiden tunnistamista ensiarvoisen tärkeänä kunnan kehittämisen kannalta. Ylläpidämme säännöllistä vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä.	Käytämme hankinnoissa ja asiantuntijapalveluissa mahdollisimman paljon paikallisia yrittäjiä esim. harrastamisen Suomen malli	

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Tarjoamme monipuolisia harrastusmahdollisuuksia kaikille kuntalaisille ja kesäasukkaille budjetin sallimissa rajoissa.	
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Suosimme mahdollisuuksien mukaan hiilineutraaleja vaihtoehtoja.	
3.10 Kehitämme omaleimaisia ja vetovoimaisia luontoon ja kulttuurin perustuvia aktiviteetteja, tapahtumia sekä elämyspalveluja yhteistyössä matkailuyritysten ja muiden sidosryhmien kanssa.	Vapaa-aikatoimi tekee yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.	
3.11 Panostamme kuntamarkkinoinnissa digitaaliseen ja monikanavaiseen viestintään sekä omaleimaiseen sisällön tuotantoon.	Panostamme digitaaliseen viestintään.	
3.12 Kirkastamme kunnan brändityötä ja markkinointisuunnitelmaa.	Viestimme vain positiivisesti.	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Hankerahoitteisen toiminnan osuuden epävarmuus.

Hyvinvointi ja vapaa-aika				
Suoritteet/tunnusluvut	TP2022	TA2023	TAE24	Muutos TA23/24
Kirjaston kävijämäärä	37250	50000	42000	-8000
Kirjaston tapahtumien ja käyttäjäkoulutusten kävijämäärä		3200	2500	-700
Liikuntapaikat, kävijämäärä	85000	70000	125000	55000
Elokuvat kävijämäärä	1982	3000	2500	-500
Elokuvat, näytösmäärä		100	100	0
Kulttuuritapahtumien määrät		25	25	0
Nuorisotilan ja tapahtumien kävijämäärät		2100	2300	200
Hankkeiden määrä	6	4	4	0

Sisäiset ja ulkoiset	Talousarvio 2023	Talousarvio 2024	Ero-%	Ero	Tilinpäätös 2022
00030602 HYVINVOINTI JA VAPAA-AIKA 2021-					
Toimintatuotot	124278	141278	14 %	17000	161356
Toimintakulut	-1018210	-966751	5 %	51459	-964367
YHTEENSÄ	-893932	-825473	8 %	68459	-803011

SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT 2024					
sisäiset ja ulkoiset	Talousarvio 2024	Talousarvio 2023	Ero	Ero-%	Tilinpäätös 2022
Liiketoiminnan myyntituotot	0	0	0	0 %	-15
Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi	40000	66000	-26000	-39 %	50164
Muut suoritteiden myyntituotot	500	500	0	0 %	3592
Myyntituotot	40500	66500	-26000	-39 %	53740
Sosiaalitoimen maksut	80000	80000	0	0 %	171822
Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	95000	93000	2000	2 %	92743
Maksutuotot	175000	173000	2000	1 %	264565
Tuet ja avustukset	275278	296714	-21436	-7 %	442886
Asuntojen vuokrat	0	0	0	0 %	13458
Muut toimintatuotot	0	0	0	0 %	6949
Muut toimintatuotot	0	0	0	0 %	20407
TOIMINTATUOTOT	490778	536214	-45436	-8 %	781599
Palkat ja palkkiot	-4854256	-4703321	-150935	-3 %	-4607754
Eläkekulut	-1018718	-1001675	-17043	-2 %	-879449
Muut henkilösivukulut	-171355	-154587	-16768	-11 %	-147747
Henkilösivukulut	-1190074	-1156262	-33812	-3 %	-1027197
Henkilöstökorvaukset	30000	31500	-1500	-5 %	81035
Henkilöstökulut	-6014329	-5828083	-186246	-3 %	-5553916
Asiakaspalvelujen ostot	-311000	-430123	119123	28 %	-507051
Muiden palveluiden ostot	-2545424	-2647721	102297	4 %	-2521959
Palvelujen ostot	-2856424	-3077844	221420	7 %	-3029010
Ostot tilikauden aikana	-235815	-309500	73685	24 %	-311402
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-235815	-309500	73685	24 %	-311402
Avustukset kotitalouksille	-135000	-150000	15000	10 %	-147056
Avustukset yhteisöille	-45000	-45000	0	0 %	-68020
Avustukset	-180000	-195000	15000	8 %	-215076
Vuokrat	-1459274	-1457814	-1460	0 %	-1313308
Muut toimintakulut	-15755	-20875	5120	25 %	-17578
Muut toimintakulut	-1475029	-1478689	3660	0 %	-1330886
TOIMINTAKULUT	-10761597	-10889116	127519	1 %	-10440290
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-10270819	-10352902	82083	1 %	-9658691